

ערל אינו אוכל בתרומה: ר' אלעזר, גזירה-שוה תושב וְשָׂכִיר מִפֶּסַח (שמות יב, מה – ויקרא כב, י)
ר' עקיבא, אִישׁ אִישׁ מִזֶּרַע אֶהְיֶה וְהוּא צָרוּעַ אוֹ זֶב בְּקָדָשִׁים לֹא יֹאכַל וְגו' לרבות ערל

[עבד עברי אינו אוכל בתרומה: וְכָל זֶר לֹא יֹאכַל קֹדֶשׁ תּוֹשֵׁב בָּהֶן וְשָׂכִיר לֹא יֹאכַל קֹדֶשׁ (ויקרא כב, י)]

אונן אסור בפסח: לֹא אֶכְלָתִי בְּאֲנִי מִמֶּנּוּ (דברים כו, יד)
אונן מותר בתרומה: וְכָל זֶר לֹא יֹאכַל בּוֹ (ויקרא כב, יג) זרות אמרתי לך ולא אנינות.

לר"א: גז"ש "תושב ושכיר" מרבה (לאיסור) ערלות – "וכל זר" ממעט (מאיסור) אונן. אולי להיפך?
(1) ערלות חמור ע"כ נותנין החומרא עליו! (2) רבא: ערלה כתיב בפסח עצמו אבל אונן מרבין ממעשר!

מילת זכריו ועבדיו מעכב בפסח: הַמּוֹל לוֹ כָּל זָכָר וְאֵז וְקָרֵב לְעִשְׁתּוֹ (שמות יב, מח)
הנ"ל אינו מעכב בתרומה: וְכָל עֶבֶד אִישׁ מִקְנֵת כֶּסֶף וּמִלְתָּהּ אֹתוֹ אֵז יֹאכַל בּוֹ (שמות יב, מד) בו בפסח מעכב ולא בתרומה

גז"ש "תושב ושכיר" מרבה (לאיסור) ערלת עצמו – "בו" ממעט (מאיסור) ערלת זכריו ועבדיו. אולי להיפך?
(1) ערלת דגופיה חמור! (2) אין מסתבר להתיר ערלת עצמו ולאסור ערלת זכריו ועבדיו!

המרת דת פוסלת בפסח: כָּל בֶּן נָכָר לֹא יֹאכַל בּוֹ (שמות יב, מג) שנתנכרו מעשיו לאביו שבשמים
המרת דת אינו פוסלת בתרומה: כָּל בֶּן נָכָר לֹא יֹאכַל בּוֹ (שמות יב, מג) בו - בפסח אינו אוכל אבל אוכל בתרומה

למה איצטריך למכתב ערל בפני עצמו וכל בן נכר בפני עצמו, ואין למדין אחד מן השני?
משום דערל מאיס, ובן נכר אין לבו לשמים!

לר"ע: "איש איש" מרבה (לאיסור) ערלות – "וכל זר" ממעט (מאיסור) אונן. אולי להיפך?
(1) ערלות חמור ע"כ נותנין החומרא עליו!
(2) רבא: אמר קרא איש איש דבר שישנו באיש ואינו באשה: זה ערלות!

גר שמל ולא טבל וקטן שנולד כשהוא מהול: גז"ש "תושב ושכיר" לא יֹאכַל בּוֹ (שמות יב, מה) (ולר"א מופנה לגז"ש לאסור ערל)
לר' עקיבא: אסור בפסח: קסבר גר שמל ולא טבל גר מעליא הוא ואין צריך להטיף דם מנולד מהול
לר' אלעזר: מותר בפסח:

מילת זכריו מעכבת בשעת עשיית הפסח: הַמּוֹל לוֹ כָּל זָכָר וְאֵז וְקָרֵב לְעִשְׁתּוֹ (שמות יב, יח)
מילת עבדיו מעכבת בשעת אכילת הפסח: וְכָל עֶבֶד אִישׁ מִקְנֵת כֶּסֶף וּמִלְתָּהּ אֹתוֹ אֵז יֹאכַל בּוֹ (שמות יב, מד)
זכריו בשעת אכילה ועבדיו בשעת עשיה: גזירה-שוה אז-אז.

אופנים שמילת בנו לא יעכב בשעת עשיה אבל כן יעכב בשעת אכילה:

הוה-אמינא:	נולד בין עשיה לאכילה (נדחה כי אינו בר מהילא)
רבא [או רבה]:	חלצתו חמה ונותנין לו ז' ימים מעת לעת, וע"כ נעשה ראוי למילה בין עשיה לאכילה
רב פפא:	כגון דכאיב ליה עיניה לינוקא, ואיתפח ביני וביני.
רבא [או רבינא]:	כגון שהיו אביו ואמו חבושין בבית האסורין ושלוחו שחט הפסח ויצאו אחר עשיה
רב כהנא:	כגון טומטום שנקרע ונמצא זכר ביני וביני.
רב שרביא:	כגון שהוציא ראשו חוץ לפרוזדור ונעשה בן ח' ימים כך, ולא הי' שייך למולו עד אחר עשיה.